

Rovaniemen
kotiseutumuseo

Totto
Kotiseutuyhdistys
Rovaniemen Totto ry

Punakeltainen leijonalippu

Punakeltainen leijonalippu. Tiedot lahjoituksista on koottu Juhani Pöykön pitelemään kirjaan.

Punakeltainen leijonalippu on lahjoitettu vuonna 1959 ”Suomen kuningaskunnan lippuna”. Museon kokoelmiin kuuluvassa huvilalipussa on 1900-luvun alun mallia oleva Suomen suuriruhtinaskunnan vaakuna. Sen käyttö kiellettiin venäläistämisyarkimysten aikana, mutta vaakunan esiintymiseen isännän viirien tapaan käytetyissä huvilalipuissa ei juurikaan puututtu.

Lipun alkuperäinen omistaja oli rovaniemeläinen liikemies **Heikki Halmetoja**, joka kuoli vuonna 1919. Hänen vaimonsa sukulaisilla oli huvila jonkin matkan päässä kirkonkylästä, mutta ei tiedetä, onko lippua käytetty siellä - se on voinut liehua myös kirkonkylässä. Lippu lienee ollut käytössä 1900-luvun alusta noin vuoteen 1920.

Historiallisena päivänä 6.12.1917 nostettiin punainen vaakunaleijonalippu mm. senaatintalon

salkoon, ja itsenäistymisen jälkeisinä kuukausina sitä käytettiin lähestulkoon valtiolippuna. Ennen itsenäistymistä Venäjän lippu oli ollut Suomenkin lippu. Suomen suuriruhtinaskunnan valtiotunnukseksi oli kuitenkin Ruotsin vallan ajoilta periytyvä leijonavaakuna, jota käytettiin epävirallisesti myös lippuna.

Siniristilippumme hyväksyi eduskunta Suomen lipuksi toukokuussa 1918. Sen juuret juontavat kuitenkin jo 1800-luvun puoliväliin, jolloin sininen ja valkoinen nousivat esille keskusteluissa Suomen kansallisväreistä. Varsinaista lippuehdotusta ei kuitenkaan koskaan käsitelty valtiopäivillä, vaan keskustelua käytiin sanomalehdissä. Useita kansallisiksi ehdotettuja lippuja käytettiin 1800-luvun lopulla huvilalippuina. Sekä punakeltaisilla että sinivalkoisilla lipuilla oli omat kannattajansa, ja keskustelu niistä oli poliittisesti värittyä.

Suomen museoiden kokoelmista löytyy erilaisia punaisia ja punakeltaisia leijonalippuja. Tässä esitetyn lipun tapaisia ristilippumallisia näyttää säilyneen vähemmän. Villakankaalle painettu lippu on luultavasti valmistettu Saksassa, ja sitä on myyty Suomessa.

Rovaniemen kotiseutumuseon kokoelmien hyväkuntoinen, kirkkaat värinsä säilyttänyt leijonalippu on arvokas muisto satavuotiaan Suomen alkutaipaleelta.

Heidi Pelkonen

Teksti perustuu **Päivi Rahikaisen** artikkeliin Pöykkölän ”punaristilippu” (Raito 2/1999).

Artikkeli on julkaistu TOTTO XX:ssa.

© Rovaniemen kotiseutumuseo / Totto ry

Evästeet

Tehty Yhdistysavaimella